

„Možná si nerozumíme; určitě se potřebujeme“: výstupy z 1. setkání u kulatého stolu, Magistrát, 29. 6. 2022, 10-12.15

Předkládají: Bohumila Baštecká a Radek Vondra; výstupy vycházejí z představení a diskuse přítomných na téma „Jakou máte ze své pozice vizi týkající se (nejen) spolužití s Ukrajinci.

Možné strategie, které vyplynuly z obsahu a procesu setkání: základ pro příští setkání

Komunikační tvar, který hledáme pro naplnění vize Spolužití rozmanitých lidí a skupin aneb „Možná si nerozumíme; určitě se potřebujeme“:

„začleňující síťová komunikace v rozmanitém světě“; to znamená partnerská, založená na participaci (účasti) a uznávající rozmanitost a vzájemnost

Žánr veřejné rozpravy založené na srozumitelném jazyku

Proces komunikace při setkání ukazuje, že začleňující síťová komunikace není snadný tvar:

- Daří se nám popisovat, co děláme (procesy), méně už, **proč** to děláme (= vizi).
- Namísto k vlastní vizi a zodpovědnosti se vztahujeme (mnohdy rezignovaně) k představě „těch lidí“ („majorita“, „většinový člověk“, atp.). V rozmanité společnosti přitom (statistická) majorita téměř neexistuje.
- Vytváříme představu „jen těchto“ cest: bez peněz to nepůjde; bez účasti politiků to nepůjde; atp. V rozmanité společnosti je cest vždy vícero.

V obsahu setkání se objevovala témata, která by nám mohla pomoci síťovou komunikační a mediální strategii státu v rozmanitém světě vystavět,

pokud budeme myslet především na to, jak je komunikovat, nikoli (tolik) na to, jak je (všechny) udělat:

- **Etika vyvažování:** mezi příchozími a usedlíky; mezi potřebami Ukrajinců a českých chudých; mezi zvýrazněním identit („já jsem“ ten a ten a potřebuju to a to) a spolužitím („společně to dáme“); mezi zájmy jedince a jeho dobrého sousedství, zájmy (neziskových) organizací a státních institucí; mezi iniciativami „zezdola“ a „seshora“; mezi přednostmi institucí (spolehlivost) a terénu (pružnost); mezi potřebou jistoty a dovednostmi pochybovat
- **Zájmové skupiny** namísto cílových skupin, což znamená participace a rozmanitost namísto unifikovaného plošného dobra.
- Vstřícně zacházet s **nejistotou, pochybnostmi a nesouhlasem**. Což je téměř rovnítko ke **spolupráci v týmovém duchu**.
- Být více komunitou (společenstvím, **sousedstvím**) než bublinou.
- Zdůrazňovat možnosti **ted' a tady** (*doing things together*), nejen tam a tehdy (standardizovaná výchova a vzdělávání).
- Překládat připravené metodiky do **praktických odpovědí** na otázky Kde seženu školku a práci? Odpovídat na (tyto) požadavky (též) **mimo rigidní systémy** - např. vytvářet dětské skupiny mimo mateřské školy.

- **Překonávat roztříštěnost** jednotlivých snah. Vědět o sobě.
- **Nepřeceňovat** význam peněz, politiků, vedení, autorit.¹
- Doceňovat význam **symboliky** (např. vlajek, písní).

Závěr: Jak dál

Souhlas na použití adres máme. Rozešleme tento koncepční zápis účastníkům kulatého stolu. Jeho třetí kapitolu (*Možné strategie, které vplynuly z obsahu a procesu setkání: komuniké pro příští pozvánku*) použijeme pro propagaci a zvaní pro příště.

Nabídneme další setkání. Přijde ten, kdo bude mít zájem. Teprve poté se dohodneme na případných pracovních skupinách. Začít je třeba vyjasněním hodnot a představou sousedství.

Kontext vzniku iniciativy: Úvodní slovo (BB)

Díky, že tu jste! Někteří jste vstřícně zareagovali i na poslední chvíli.

Jmenuju se Bohumila Baštecká, jsem mj. komunitní pracovnice a čtvrt století se zabývám neštěstími. V roce 2000 jsme založili PIT ČR, dnes už s vysvětlujícím textem po pomlčce = **Komunitní krizová spolupráce**. Od začátku jsme v PITu vnímali, jak se společensky (a pro nás i lidsky) daleko hůře zvládají plíživá nepříznivá dění než náhlé nepříznivé události. Lidská mysl je na zvládnutí dlouhodobých průběhů vybavena jinak než na zvládnutí událostí. Umí je k dobru i zlu normalizovat. Neumí se z plíživých důsledků (např. pandemie) vděčně radovat ani je ostražitě odsoudit.

Tento víkend jsme trávili s kolegy na jihu Moravy, na závěrečném semináři naší iniciativy k ročnímu výročí tornáda. Rok jsme promýšleli možnosti spolupráce architektů a komunitních krizových a komunitních rozvojových pracovníků. Tento víkend v Mikulčicích jsem si uvědomila, že zvládat náhlé nepříznivé události a jejich dopady jsme se už skutečně naučili – **jako stát, jako občané, jako neziskové organizace**². Je čas posunout se dál.

Jak to (pro mě) začalo?

Pandemií a dlouhodobými krizovými situacemi. Pokusy **lidí i státu** zvládat plíživý a ve vlnách se opakující průběh pandemie stejným způsobem jako náhlý, izolovaný a „spořádaně“ doznívající úder tornáda. Udržet heroickou a solidarizující fázi po celou dobu (zatím) dvouletého průběhu.

Jenže ono to nešlo. Místo toho se **společnost** začala drolit a vyhraňovat – např. na vaxery a antivaxery.

¹ Tvrzení sestavené BB+RV.

² **Barevně** označuji místa, kde jsme si v komunikaci vypomáhali zobecněnou (= zjednodušenou) třetí stranou, ačkoli o ní mnoho nevíme, a tím pádem spíše stereotypizujeme. Hovor „o nich bez nich“ je v rozporu s participací – účastí. Rozděluje (pravděpodobně i při pochvalě) a vzbuzuje dojem ostrého rozhraní a jednoznačnosti, ačkoli vesměs jde jen o situačně proměnlivé role a identity. Komunikační pozn. Bb.

Jak to (pro mě) pokračovalo?

Ukrajinou. Další dění, kde řada z nás doufala, že půjde „jen“ o událost.

Kdyby byl čas, z vyhodnocení a reflexe pandemie se mnohé naučíme. Jenže on nebyl.

Heroickou a solidarizující fází jsme jako [stát, jako lidi, jako neziskové organizace](#) zvládli obdivuhodně.

Ještě stále můžeme ovlivnit, jak zvládneme **fázi normalizace**. [Společnost](#) se drolí a vyhraňuje: pro Ukrajince, proti Ukrajincům. Hledání společného nepřítelů může udržet společenskou jednotu. Je to strategie krátkodobě funkční, dlouhodobě nevhodná.

O čem sním?

O dobrých sloganech a dobrém spolužití. Ve sloganu je vize a poslání, ve spolužití jejich naplňování.

Léta závidím Policii ČR její *Pomáhat a chránit*. Nic jiného pak policii nezbyvá, než do něj pomalu vrůstat. Okouzilo mě volební heslo prezidenta Bidena *Unite U.S.* S paní doktorkou Štalmachovou, ředitelkou odboru bezpečnosti MHMP, jsme – asi v dubnu – mluvily o tom, že to chce jednoduché heslo, které by nás sjednotilo. Všechny, ne jen některé. V červnu se k nám připojila Mirka Bubela a díky ní bylo heslo na světě: **Možná si nerozumíme; určitě se potřebujeme.**

Začleňuje všechny a každou situaci. Nejde jen o pandemii a Ukrajinu. Jde o probíhající společenské a ekonomické změny, například o inflaci a její dopady.

Jak uvést vizi obsaženou v heslu do běžného života? Proto jsme tady. Hledáme **začleňující** komunikační a mediální **strategii**, která by měla sjednocující a povzbuzující vliv.